

Культура якості освіти в контексті закладів вищої освіти України є складною і багатогранною системою, що охоплює як внутрішні процеси управління закладом, так і загальну філософію освітньої діяльності. Вона спрямована на досягнення високих стандартів освітніх програм, ефективного управління ресурсами, дотримання принципів академічної автономії та забезпечення постійного розвитку викладацького складу і студентів.

Література:

1. Коротков Е. Концепція якості освіти. URL : <https://osvita.ua/school/method/1342/>
2. Шленьова, М. Г. (2023). Місце «культури якості» у здійсненні акредитаційних процесів у ЗВО України .*Імідж сучасного педагога*, (1(196)), 41–44. [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2021-1\(196\)-41-44](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2021-1(196)-41-44)

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИКЛАДАННЯ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Важеніна І.Л.,

старший викладач кафедри педагогічної майстерності та менеджменту імені І. А. Зязюна

Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

Наказом Міністерства освіти і науки України «Про організацію та вдосконалення навчання з питань охорони праці безпеки життєдіяльності та цивільного захисту» у закладах вищої освіти 21.10.2010р. № 969(922)216 було впроваджено у навчальний процес вивчення студентами вищих закладів освіти дисциплін «Безпека життєдіяльності», «Основи охорони праці», «Охорона праці в галузі». Ці навчальні дисципліни були введені з метою підвищення якісної освіти з підготовки фахівців різних освітньо-кваліфікаційних рівнів, а також фахівців педагогічної освіти, з метою збереження здоров'я здобувачів вищої освіти:

Велика кількість вчених визначили та обґрунтували зміст професійної підготовки та перепідготовки працівників галузі освіти, це зокрема М. Гриньова, В. Бабич, Л. Малишева, Т. Осадченко, О. Бондаренко, М. Корець, М. Близнюк, Л. Ковальчук, В. М. Титаренко, В. П. Титаренко, Ю. Срібна, А. Цина, Г. Мешко, Р. Борисюк, О. Гавриленко та ін.

Учені-дослідники у своїх працях обґрунтували необхідність вивчення перелічених навчальних дисциплін, зміст та методичні рекомендації до вивчення різних тем цих дисциплін.

Умови проживання людства особливо у кризовий період, посилює виклики, що поєднанні з безпекою життєдіяльності, умовами праці та надзвичайними ситуаціями. До них належить стихійні лиха, техногенні катастрофи, аварії і, звичайно, надзвичайні ситуації воєнного характеру сьогодення.

Виходячи із цих завдань сьогодення, підготовка фахівців із безпеки життєдіяльності, вимагає переосмислення змістових матеріалів та методів викладання, як професійно-орієнтованих, так і фахових дисциплін, які орієнтовані на підготовку фахівців педагогічної освіти, що будуть упроваджувати політику цивільної та промислової безпеки на захист населення, території, навколишнього природного середовища у якому перебуває особистість.

Під час підготовки майбутні фахівці педагогічної освіти зобов'язані отримувати у закладах вищої освіти актуальні теоретичні знання та практичні навички для викладання загальних і фахових компетентностей.

Нові матеріали з підготовки фахівців із безпеки життєдіяльності пропонують сучасні методичні підходи, які визначені за допомогою SMART-методик:

- системний підхід;
- компетентісний підхід, який допомагає розвинути практичні уміння та навички, тобто широко використати теоретичні знання на практиці;
- культурологічний підхід;
- діяльнісний підхід, який має тісний зв'язок із діяльністю особистості;
- міждисциплінарний підхід, що допомагає здобувачу вищої освіти формувати цілісну картину світу;
- центрального підходу до навчання, це передача ініціативи студенту самостійно навчатися.

Вивчаючи професійно-орієнтовані дисципліни важливе значення має вивчення і безпекових дисциплін, яке досягається застосуванням у навчальному процесі інноваційних технологій. Адже, як стверджує І. Дичківська, саме інноваційним технологіям належить фундаментальна роль у розвитку мислення та креативності майбутніх фахівців [1].

Про них у своїх дослідженнях доводить І. Климова [5], О. Бокшиц [3], С. Горденко [2], Н. Канут [4] та ін.

Перелічимо види розроблених інноваційних навчальних технологій при вивченні студентами дисципліни «Безпека життєдіяльності»: інтерактивна, ігрова, проблемна, інформаційна, розвивальна, особистісно-орієнтована, дослідницька, інтегральна.

Характеризуючи, наприклад, проектну технологію, яка запроваджена у вищих навчальних закладах уже багато років, пропонуємо студентам провести аналіз сучасних наукових досліджених учених, які характеризують ризики освітнього середовища, підготувати презентацію для вивчення різних тем цієї дисципліни.

Для проведення ігрової технології – розробити на практичних заняттях різні види ділової гри. Наприклад, «Види інструктажу після випадку травматизму», «Надзвичайна ситуація в умовах воєнного стану» та ін.

Опановуючи інтегрально технологію, студенти повинні вказати чинники різного походження (особливо при проведенні екскурсій різного роду) та запроваджувати способи надання першої невідкладної допомоги.

Особливу роль відіграє інформаційна технологія, яка полягає у широкому використанні під час занять презентації, відео -, аудіо повідомлень з безпекової тематики.

При проходженні педагогічної практики провести дослідження щодо рівня, наприклад, психологічного мікроклімату в групі, підготувати тези на наукову студентську конференцію.

Отже, можна стверджувати, маючи практичний досвід проведення навчальних занять, про широке та активне використання різних видів інноваційних технологій за умови професійно-орієнтованого змісту навчання безпекових дисциплін, включаючи до активної діяльності сучасних творчих здобувачів вищої освіти.

Література:

1. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: навч. посіб. Київ : Академвидав, 2004. 352 с.

2. Горденко С. І. Застосування педагогічних інноваційних технологій при вивченні дисципліни «Охорона праці». Науковий огляд. 2014. № 1. Т.2. URL: <https://naukajournal.org/index.php/naukajournal/article/view/72> (дата звернення: 17.07.2022).

3. Бокшиц О. М. Інноваційні освітні технології як чинник розвитку професійних компетенцій студентів закладів вищої освіти при вивченні охорони праці. The results of scientific mind's : Papers of participants of the International Multidisciplinary Scientific and Practical Conference (South Korea, December 22). 2019. P. 42-44.

4. Канут Н. С. Застосування інноваційних методів при компетентісному підході викладання навчальних дисциплін «Безпека життєдіяльності» та «Охорона праці». URL: http://chtei-knteu.cv.ua/herald_en/content/download/archive/2018/26.pdf (дата звернення: 17.07.2022).

5. Клімова Г. П. Інноваційний розвиток вищої освіти України: методологічний аспект аналізу. Право та інноваційне суспільство. 2013. № 1. URL: http://ubuv.gov.ua/j-pdf/pric_2013_1_10.pdf (дата звернення: 17.07.2022).

СТАЛИЙ РОЗВИТОК ЯК ОСНОВА ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЄКТУВАННЯ У ВИЩІЙ ТЕХНОЛОГІЧНІЙ ОСВІТІ

Вакуленко О. С.

*Полтавський національний педагогічний університету імені В. Г. Короленка
vakyla.as@gmail.com*

Актуальність впровадження сталого розвитку як основи педагогічного проектування у вищій технологічній освіті обумовлена необхідністю адаптації освітніх систем до сучасних викликів. У відділі педагогіки і психології вищої освіти Інституту вищої освіти НАПН України активно ведеться розробка інноваційних педагогічних систем, зокрема моделей освітньо-виховної системи, інтегративно-синергетичних педагогічних технологій та особистісно орієнтованих методів навчання. Проектування таких систем базується на узагальненні інноваційних підходів до навчання, що враховують принципи сталого розвитку [2]. Філософське обґрунтування цих підходів знайшло своє відображення у роботах провідних науковців, таких як В. Андрущенко, І. Зязюн, І. Бех, В. Кремень та інших, що підкреслює важливість комплексного підходу до інтеграції екологічних, соціальних та економічних аспектів у педагогічне проектування. Це підкреслює необхідність переосмислення педагогічних систем з огляду на принципи сталого розвитку, що сприятиме підготовці майбутніх фахівців до вирішення глобальних викликів.

Метою статті є розгляд ролі принципів сталого розвитку як основи педагогічного проектування у вищій технологічній освіті.

Методика й організація дослідження ґрунтувалася на теоретичному аналізі наукової літератури з питань педагогічного проектування та сталого розвитку.

Результати дослідження. З позиції людського розвитку, освіта значно розширює можливості людини, впливаючи на різні аспекти її життя, зокрема здоров'я, суспільну та політичну активність, а також доступ до знань і вміння їх застосовувати в професійній діяльності та побуті. Наука і освіта є ключовими передумовами досягнення сталого розвитку суспільства, оскільки вони слугують ефективними інструментами управління, прийняття обґрунтованих рішень і розвитку демократії. У процесі розробки та реалізації концепції сталого розвитку необхідне міцне науково-теоретичне підґрунтя та активна освітня й просвітницька робота.

З 2005 року Генеральна Асамблея ООН оголосила про початок Декади освіти для сталого розвитку, що підкреслює її важливість серед пріоритетів XXI століття. Освіта для сталого розвитку (ОСР) стає ключовим елементом забезпечення збалансованої діяльності людини, вдосконалення науково-технічної бази та впровадження екологічно безпечних технологій з урахуванням можливостей біосфери і необхідності її збереження. В умовах погіршення екологічної ситуації та зростаючого тиску на природні ресурси роль ОСР полягає у формуванні нових цінностей, світогляду і навичок, що сприятимуть розвитку суспільства, який є екологічно збалансованим, соціально відповідальним та економічно життєздатним. У контексті вищої технологічної освіти сталий розвиток має стати основою педагогічного проектування, що передбачає переорієнтацію освітніх програм на інтегроване вивчення соціальних, екологічних та економічних аспектів. Це